

Lucas 11,1-13 en 18,1-8 – Heeft bidden zin?

Liturgie

Zingen: Psalm 84 : 1

Votum en vredegroet

Zingen: Psalm 84 : 3, 4 en 6

Gebed

Lezen: Lucas 11 : 1 – 13 en 18 : 1 – 8

Zingen: GKB Gezang 115 : 1

Preek

Zingen: GKB Gezang 38 : 1, 2 en 3

Geloofsbelijdenis

Zingen: Psalm 150 : 1 en 2

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 147 : 1, 3 en 4

Zegen

Preek – heeft bidden zin?

Inleiding

dia 1 – zwart

Vanmiddag gaat het over bidden.

Of eigenlijk moet ik iets specifieker zijn,
het gaat om dingen vragen van God.

Het onderwerp 'bidden' staat al een tijdje op mijn lijstje om eens over te preken.

Juist in de afgelopen weken heb ik gemerkt
dat het goed is om het daar eens over te hebben.

Ik heb hier een aantal bijbelstudies mogen geven over

missionair kerkzijn.

Hoe kunnen we als kerk iets voor Franeker betekenen?

Maar als je niet oppast,

bedenk je allemaal schitterende plannen,

maar vergeet je God te vragen wat hij wil.

Willen we van alles in Franeker bereiken,

maar vergeten voor Franeker te bidden.

Er is nog een andere, meer persoonlijke reden, om het over het gebed te hebben.

Ik ben hier nu vier weken predikant,

en ik ben wel van het type 'aanpakken'.

De vaart moet er in blijven zitten.

Maar God werkt soms heel anders.

Ik kan wel van alles bedenken en mooie initiatieven uitwerken,

maar kan veel beter God vragen hoe hij het wil.

'Bidden', dat onderwerp staat dus al even op mijn preeklijstje.

Toch heb ik me er nog niet aan gewaagd.

Ik durfde het niet zo goed aan.

Je kunt hele mooie dingen zeggen over bidden.

In theorie is bidden echt fantastisch!

Ik bedoel, je mag gewoon praten met God!

Hij heeft altijd tijd voor je, hij wil graag naar je luisteren.

Wat is er mooier dan bidden?!

Maar de praktijk is anders.

Ja, er zijn momenten dat ik bidden heerlijk vind.

Maar vaak heb ik er ook helemaal geen zin in.

Bidden is vervelend.

Ik vind bidden moeilijk.

Dus wie ben ik om jullie iets over bidden te leren?

dia 2 – Lewis

Tot mijn opluchting kwam ik er in de voorbereiding van deze

preek achter

dat het helemaal niet zo gek is dat ik bidden moeilijk vind. Christenen waar ik veel van kan leren, lopen tegen hetzelfde aan.

Bijvoorbeeld C.S. Lewis.

Hij schrijft over bidden:

“Bidden is vervelend.

Een excuus om het over te slaan is altijd welkom.

Als het voorbij is, levert het een opgelucht vakantiegevoel op voor de rest van de dag.

We beginnen met tegenzin.

We sluiten met plezier af.”

Ik schat zo in dat Lewis en ik niet de enige zijn die dit hebben.

En ik vraag me af: hoe kan dat?

Hoe kan het dat iets dat in theorie zo fantastisch is, in de praktijk zo moeilijk zijn?

dia 3 – zwart

Misschien heeft het wel te maken met dat bidden zo zinloos lijkt.

Waarom zou je bidden, als het toch geen verschil maakt?

Daarom wil ik het hebben over de zin van het bidden.

1. Jezus spoort je tot bidden aan

dia 4 – Jezus spoort je tot bidden aan

Voor Jezus is het geen vraag of bidden verschil maakt.

In die twee gedeelten die we hebben gelezen, spoort Jezus ons indringend aan om te bidden.

Bidden is niet zinloos, integendeel:

“vraag en er zal je gegeven worden.”

Laten we even wat nauwkeuriger kijken naar die gelijkenis in Lucas 18.

Boven de gelijkenis staat al waar het over gaat:

de noodzaak om altijd te bidden en niet op te geven.

En dan vertelt Jezus het verhaal van een weduwe.
Over die weduwe weten we verder niets.
Maar dat ze weduwe is, zegt al genoeg.
Zij is een vrouw die niets heeft.
Sinds haar man is overleden, is ze niet alleen haar man kwijt,
maar ook haar inkomen, haar status en haar rechten.

Oke, als weduwe heeft ze natuurlijk wel rechten,
de bijbel komt steeds op voor mensen als zij,
maar die rechten worden met voeten getreden.
Waarom zou je rekening houden met een weduwe,
als er toch geen man meer is die haar beschermt en verdedigt?

En zo gaat het inderdaad, dus de weduwe stapt naar de rechter.
Eentje die werkt volgens het principe:
als je maar genoeg betaalt, kun je elke uitspraak krijgen.
Deze rechter is de enige die ervoor kan zorgen dat de weduwe
beschermd wordt.
Dat weet die weduwe ook maar al te goed.

Geld heeft ze niet, dus ze maakt geen schijn van kans.
Maar omdat het haar enige mogelijkheid is,
gaat ze elke dag weer naar die rechter.
Echt blij is die er niet mee,
maar die vrouw zal het toch geen maanden volhouden?
Na een maand begint die rechter het toch wel irritant te
vinden,
altijd maar weer die klagende vrouw op de stoep.
De maanden verstrijken, en de rechter wordt er helemaal gek
van.
'Hoe kom ik van dat zeurende mens af?'
Hij besluit haar haar zin te geven.

Als je maar lang genoeg zeurt, dan krijg je je zin wel.
Blijf bidden om wat je graag wilt,
God wordt het vanzelf een keer zat.
Het is niet makkelijk om God over te halen,
maar met doorzettingsvermogen kun je alles bij hem bereiken.

Is dat de boodschap van dit verhaal?

Ik mag hopen van niet!

Toch kun je al snel die kant op denken.

Wij zijn de weduwe uit het verhaal, dus God zal de rechter wel zijn.

Maar dat is niet het punt.

Zelfs die rechter, die van God niets wil weten, geeft de weduwe waar ze om vraagt.

Als zo'n schurk dat al doet, zou God dat dan niet doen?

Bidden heeft zin, want God luistert.

In tegenstelling tot die rechter hoeft hij niet omgekocht te worden,

hoeft hij er zelf niet beter van te worden.

Daarom zegt Jezus: blijf bidden, geef het niet op.

Want God wil graag naar je gebeden luisteren.

“Vraag en er zal je gegeven worden.”

2. Ja maar: God verhoort het niet

dia 5: ja, maar

Dat is nogal een stelling van Jezus.

Er is ook behoorlijk wat tegenin te brengen.

In het vervolg van deze preek wil ik drie van die tegenwerpingen bespreken.

dia 6: God verhoort niet

De eerste: ik kan bidden tot ik een ons weeg, maar God verhoort me toch niet.

Jezus kan wel mooi zeggen:

‘als je bidt, zul je het krijgen’,

maar de praktijk laat wel iets anders zien.

Ik denk dat iedereen wel onverhoorde gebeden heeft.

dia 7: kindergebed

Zoals deze:

“Beste God, bedankt voor het broertje,

maar waar ik eigenlijk om gevraagd had, was een hondje.”

Hoezo, ‘wie vraagt ontvangt’?
Bidden we dan niet hard genoeg?
Doen we iets fout?

Het zou natuurlijk ook een gekkenhuis worden als elk gebed verhoord zou worden.

Ik hoop dat Floris van dat hondje achteraf blij is dat hij een broertje, en geen hondje heeft gekregen. En z’n ouders zullen er waarschijnlijk ook blij mee zijn. Als elk kind dat bidt om een hondje, er ook een krijgt, kan het hondenasiel maar beter snel gaan uitbreiden.

dia 8 – God verhoort niet

God kan niet alle gebeden verhoren.

Als tien mensen bidden dat ze die ene baan mogen krijgen, kan echt maar een van die gebeden verhoord worden.

Dan wordt wel eens gezegd dat God Sinterklaas niet is, dat je je verlangenlijstje maar bij hem moet inleveren.

Ik snap dat niet zo goed.

Sinterklaas heeft mij, net als God, nog nooit alles gegeven wat op mijn lijstje staat.

Het is maar goed ook dat niet elk gebed verhoord wordt.

Laat God de eindregie maar houden.

Als al mijn gebeden verhoord zouden worden, zou ik almachtig zijn.

En geloof mij maar, daar zou de wereld niet beter van worden.

Dat niet alle gebeden verhoord worden, dat is duidelijk.

Dat lijkt me ook niet zo’n probleem.

Het probleem is meer dat Jezus dat wel suggereert:

‘vraag en je zult ontvangen’.

Toch zegt Jezus het iets preciezer, in Lucas 11:13:

“hoeveel te meer zal de Vader in de hemel dan niet de heilige Geest geven

aan wie hem erom vragen.”

Het gaat dus om het vragen van de heilige Geest.

Als je daarom vraagt, dan zul je het krijgen.

Of neem Lucas 18:7:

“zal God dan niet zeker recht verschaffen aan zijn uitverkorenen

die dag en nacht tot hem roepen?”

Die weduwe uit de gelijkenis vraagt om recht.

Dat is ook wat God zal geven, als je hem erom vraagt.

Jezus bedoelt dus niet:

‘alles wat je aan God vraagt, zal hij je geven.’

Ja, hij nodigt je uit om alles aan God voor te leggen.

Maar gebedsverhoring is geen automatisme.

Dan kan het heel goed zijn dat je niet snapt

waarom God het ene gebed wel en het andere niet verhoort.

Het is soms zo oneerlijk!

Ik snap dat ook niet.

Ik zou willen dat ik kon zeggen welke gebeden God wel en niet verhoort.

Maar ik weet het niet.

Wat ik wel weet is dat het geen reden is om maar niet te bidden.

Dan zou Jezus zelf ook wel zijn gestopt met bidden.

In de bijbel staan verschillende gebeden van Jezus, maar die zijn niet allemaal verhoord.

Jezus bidt bijvoorbeeld voor de kerk: ‘laat hen een zijn’.

Nou, je hoeft geen kerkgeschiedenis te hebben gestudeerd, om erachter te komen dat dat gebed niet verhoord is.

Of neem dat andere gebed van Jezus, vlak voordat hij wordt gearresteerd:

‘Vader, laat dit alstublieft aan mij voorbij gaan!’

Maar hij werd gearresteerd, veroordeeld en gekruisigd.

Als zelfs Jezus dingen aan zijn Vader vraagt, maar het niet krijgt,

wie zijn wij dan om te zeggen:

'God verhoort mijn gebeden niet, laat ik er maar mee stoppen.'

Nee, Jezus, die ons aanmoedigt om steeds te blijven bidden, geeft ons zelf het goede voorbeeld.

Blijf bidden, ook al worden je gebeden niet verhoord.

3. Ja maar: alles staat al vast

dia 9 – alles staat al vast

Jezus spoort je aan: blijf bidden.

We hebben nu een tegenwerping gehad: het wordt toch niet verhoord.

Laten we verder gaan met een tweede: alles staat toch al vast.

Soms, als ik ergens om bid,

maar niet weet of dat is wat God wil geven,

voeg ik eraan toe: maar niet wat ik wil, maar wat u wilt, doe dat.

Het is een manier om bescheiden te zijn:

ik kan wel van alles willen, maar God weet wel wat beter is.

Jezus voegde die woorden ook toe,

toen hij bad of het laatste lijden aan hem voorbij mocht gaan.

Maar je kunt die woorden ook anders gebruiken:

'ik heb nu van alles gebeden, maar u doet toch wel wat u van plan bent.'

God heeft alles gemaakt, hij is almachtig, hij weet alles, ook wat hij in de toekomst gaat doen.

Wat heeft het dan nog voor zin om te bidden?

God heeft toch al lang vastgelegd hoe alles zal gebeuren?

Wat heb ik daar nog aan toe te voegen?

Ach, en dan zijn er ook nog van die bijbelteksten die zeggen dat God onveranderlijk is.

Wat God doet, dat ligt vast, daar verandert de mens niets aan.

God heeft alles al in zijn grote boek geschreven.

Toch komt in de bijbel een heel andere lijn naar voren.

God gaat met mensen om, en dat heeft invloed op God.

Als God bijvoorbeeld boos wordt op zijn volk Israël,
dan is hij ook echt boos om wat Israël heeft gedaan.
God is niet een God die eens heeft bedacht hoe het allemaal
zou gaan,
en nu vanaf een afstandje toekijkt hoe zijn draaiboek
werkelijkheid wordt.
God doet zelf mee.

Een heel mooi verhaal daarover vind ik het verhaal van Mozes
in Exodus 32.
God is daar woedend op zijn volk, omdat ze een afgodsbeeld
hebben gemaakt.
Sterker nog, tegen Mozes heeft God het over 'jouw volk'.
Hij wil het niet meer zijn eigen volk noemen.
Het moet uitgeroeid worden, Gods geduld met Israël is helemaal
op.
En tegen Mozes zegt God: houd mij niet tegen.

En wat staat er dan even later?
'Mozes probeerde God milder te stemmen.'
Dat lijkt een kansloze onderneming.
Maar het onmogelijke gebeurt: God laat zich overhalen.

Dit is niet het verhaal van God die een toneelstuk heeft
geschreven
dat wij maar moeten uitvoeren.
Je zou nog kunnen zeggen: God heeft het stuk geschreven
en zichzelf een rol in dat stuk gegeven.
Maar laten we het alsjeblieft gewoon lezen zoals het er staat:
God laat zich overhalen en verandert zijn plan.
Omdat Mozes bad.

Ja, God is onveranderlijk.
Dat betekent dat hij dezelfde blijft.
Dat hij liefde is, dat hij woedend wordt van onrecht en
afgoderij,
en dat hij graag naar onze gebeden luistert.

In de bijbel zijn meer voorbeelden te geven van dingen die God doet,
die hij niet had gedaan als hem er niet om was gevraagd.
Laten we niet doen alsof bidden zinloos is.
God kan zijn plan veranderen omdat hem erom gevraagd wordt.
Die oproep van Jezus om te blijven bidden, is niet maar voor de vorm.
Nee, je kunt echt dingen mislopen als je er niet om bidt.
Laten we daarom ook blijven bidden voor de kerk,
en blijven bidden voor de stad.

4. Ja maar: God weet het toch al

dia 10 – God weet het toch al

Ik wil nog een argument om niet te bidden bespreken.
Dat is dat God toch al weet wat je wilt.

dia 11 – kindergebed 2

Ook hierbij vond ik een passend kindergebed:

“weet u al van dingen af voor ze worden uitgevonden?”

Ik had de vraag als kind zelf kunnen stellen.

En dan had ik het antwoord gevonden: God weet alles.

Maar als God alles weet,

dan weet hij ook wel wat ik van hem zou vragen.

Waarom zou ik nog bidden, als hij het toch al weet?

Waarom zijn en mijn tijd daar nog mee verdoen?

dia 12 – Matteus 6

Het klopt dat God alles weet.

Het klopt dat God precies weet wat ik nodig heb.

Dat staat zelfs in de bijbel, in Matteüs 6:

“Jullie Vader weet wat jullie nodig hebben,
nog voor jullie het hem vragen.”

Nee, met onze gebeden hoeven we God geen informatie te geven.

Maar dat is geen reden om niet te bidden.

Direct daarna vertelt Jezus hoe je moet bidden.

dia 13 – God weet het toch al

Het argument dat God toch alles al weet, kan nog een andere vorm krijgen.

Namelijk dat een keer bidden genoeg is.

'Ik heb het God gevraagd, hij weet het, nu moet ik er niet meer op terugkomen.'

In Lucas 18 gaat het juist over het blijven bidden.

Dat is niet omdat God niet weet wat ik nodig heb.

Maar God wil van mijzelf horen wat mij bezig houdt.

We komen nu bij een van de diepste dingen van bidden.

Zoals een vader van zijn kind wil horen wat hij op een dag heeft gedaan,

ook al weet hij het al lang,

zo wil God, onze Vader, weten wat ons bezig houdt.

God heeft ons gebed niet nodig om informatie te krijgen,

maar omdat hij een relatie met ons wil.

Kijk maar weer naar Jezus, hij geeft het voorbeeld.

Dat gebed vlak voordat hij wordt gearresteerd,

dat is echt niet om God te laten weten dat Jezus het moeilijk heeft.

Het zijn Vader en Zoon in gesprek.

Jezus worstelt met zijn lijden.

'Vader, moet het echt?

Alstublieft, laat het aan mij voorbij gaan!'

Er wordt wel eens gezegd dat dit gebed van Jezus

het beslissende moment is voor zijn lijden.

Jezus had het na dit gebed kunnen opgeven.

Had kunnen zeggen:

'bekijk het maar met zijn allen, ik doe hier niet aan mee.'

Ook al wordt Jezus gebed niet verhoord,

na het gebed heeft Jezus wel vrede gevonden.

Ook dat is bidden.

Als je ergens enorm tegenop ziet, en bidt dat het niet hoeft, kan bidden je er ook klaar voor maken.

Omdat je in het bidden bij God rust vindt.

God wil zien wat er in je hart leeft,
je hoeft dat niet voor jezelf te houden.
Wat is het prachtig dat God zo in ons geïnteresseerd is.

Slot: heeft bidden zin

dia 14 – uitnodiging

Bidden kan echt moeilijk zijn.

Een van de redenen is dat het zo zinloos lijkt.

Jezus zegt: blijf bidden, geef het niet op.

Natuurlijk, je kunt te veel van een gebed verwachten.

Dat je je wensen bij God bekend maakt, en dat hij ze inwilligt.

Dat is niet wat Jezus bedoelt als hij zegt:

‘vraag en je zult gegeven worden’.

Je kunt ook te weinig van een gebed verwachten.

Omdat het toch geen zin heeft.

Juist dan zijn die woorden van Jezus een uitnodiging:

houd toch niet alles voor jezelf, maar deel het met de Vader.

Hij luistert graag naar je.

Amen.